

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

DEKRETAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PRIIMTO LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO GRAŽINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI PAKARTOTINAI SVARSTYTI

2014 m. gruodžio 1 d. Nr. 1K-160
Vilnius

1 straipsnis.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 71 straipsnio 1 dalimi, g r a ž i n u Lietuvos Respublikos Seimui pakartotinai svarstyti Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. lapkričio 20 d. priimtą ir Respublikos Prezidentei pateiktą pasirašyti bei oficialiai paskelbti Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo Nr. I-1143 22 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XII-1343 (toliau – Įstatymas Nr. XII-1343) dėl šių motyvų:

1. Įstatyme Nr. XII-1343 nustatyta, kad 2 procentai akcizo pajamų, gautų už apdorotą tabaką, skiriama Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamai Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programai (tarpinstituciniam veiklos planui); šios programos (tarpinstitucinio veiklos plano) lėšos naudojamos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencinei veiklai (prevencijos programoms, projektams, moksliniams tyrimams, socialinei reklamai ir kt.) finansuoti. Įstatyme Nr. XII-1343 taip pat numatyta, kad jis įsigalioja 2015 m. sausio 1 d., o Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija turi priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus iki 2014 m. gruodžio 31 dienos.

2. Pažymėtina, kad pirmiausia turi būti parengiami ilgalaikiai starteginiai dokumentai, kurie nubrėžtų valstybės ilgalaikius tikslus ir suformuotų aiškiai narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos politiką, o tik po to kuriamos politiką įgyvendinančios programos ir veiklos planai, bet ne priešingai. Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. XII-724 „Dėl Ilgalaikių valstybinių saugumo stiprinimo programų rengimo plano patvirtinimo“ nustatyta, kad turi būti parengta Valstybinė narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos programa, kurios įgyvendinimo laikotarpis būtų 2015–2025 m. Tai ilgalaikės veiklos strateginis dokumentas, kurį turi priimti Seimas ir kuriuo turi būti patvirtinti valstybės politikos tikslai ir uždaviniai, susiję su narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų, tabako ir alkoholio kontrole bei vartojimo prevencija. Todėl visos kitos programos, susijusios su narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencija, turi atitikti ilgalaikės valstybės politikos tikslus, būti vykdomos nuosekliai ir užtikrinant tarpinstitucinį veiklos koordinavimą. Tai taikytina ir Įstatyme Nr. XII-1343 numatytai Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programai.

3. Šiuo metu jau veikia dvi narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės bei vartojimo prevencijos programos: Nacionalinė narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010–2016 metų programa bei Alkoholio ir tabako kontrolės programa. Nacionalinė narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010–2016 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. XI-1078 „Dėl Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010–2016 metų programos patvirtinimo“, šios programos įgyvendinimo tarpinstitucinis veiklos planas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 27 d. nutarimu Nr. 1278 „Dėl Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010–2016 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“. Alkoholio ir tabako kontrolės programa (tarpinstitucinis veiklos planas) patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 14 d. nutarimu Nr. 1080 „Dėl Alkoholio ir tabako kontrolės programos (tarpinstitucinio veiklos plano) patvirtinimo“. Abiejoms programoms įgyvendinti jau yra numatytos lėšos iki 2016 m. imtinai. Atsižvelgiant į tai, lieka neaiškus abiejų minėtų, jau priimtų ir galiojančių, prevencinių programų santykis su numatoma pagal Įstatymą Nr. XII-1343 kurti Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programa (tarpinstituciniu veiklos planu).

4. Nustačius Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programai skirti 2 proc. akcizo pajamų, gautų už apdorotą tabaką, programos finansavimas sudarytų apie 15 mln. Lt. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad visos biudžeto pajamos iš mokesčių, rinkliavų ir kitų įmokų, taip pat ir akcizai už tabako gaminius, patenka į bendrą biudžetą ir paskirstomos asignavimų valdytojams. Apibrėžus konkrečią sumą iš pajamų tam tikrai programai, šiuo atveju siūlomam tarpinstituciniam veiklos planui, atitinkama suma turėtų būti sumažintos lėšos, skiriamos tų pačių asignavimų valdytojų kitoms programoms finansuoti. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatyme Nr. XII-1343 nurodyta Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programa (tarpinstitucinis veiklos planas) dar nesukurta, tikslinga būtų suteikti teisę Vyriausybei tvirtinant tarpinstitucinį veiklos planą nustatyti, kiek lėšų asignavimų valdytojai turi skirti tarpinstitucinio veiklos plano priemonėms įgyvendinti.

5. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, kad Konstitucinis Teismas 2002 m. liepos 11 d. nutarime konstatavo, jog teisiniu reguliavimu, kuriuo įstatymais nustatomas fiksuotas atitinkamos srities finansavimas, yra ribojami Vyriausybės konstituciniai įgaliojimai rengti valstybės biudžeto projektą biudžetiniams metams atsižvelgiant į esamą socialinę ir ekonominę situaciją, į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, į turimus ir numatomus gauti finansinius išteklius bei valstybės įsipareigojimus, kitus svarbius veiksnius. Taip pat šiame nutarime Konstitucinis Teismas pažymėjo, kad tai, kiek lėšų kiekvienais biudžetiniais metais turi būti skiriama atitinkamai sričiai finansuoti, turi būti nustatoma ne iš anksto apibrėžiant fiksuotą lėšų dalį, bet rengiant ir tvirtinant atitinkamų metų valstybės biudžetą.

2 straipsnis.

S i ū l a u laikyti Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo Nr. I-1143 22 straipsnio pakeitimo įstatymą Nr. XII-1343 nepriimtu.

3 straipsnis.

P a v e d u Respublikos Prezidentės vyriausiajai patarėjai Giedrei Kaminskaitei-Salters pateikti šį dekretą Lietuvos Respublikos Seimui.